

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलाश
माननीय न्यायाधीश श्री वैद्यनाथ उपाध्याय
माननीय न्यायाधीश श्री चोलेन्द्र शम्शेर ज.ब.रा.

फैसला

मुद्दा नं. : ०७०-CR-०९१४

मुद्दा : कर्तव्य ज्यान।

जिल्ला नवलपरासी दाउन्नेदेवी गा.वि.स. वडा नं. ७ घर भई हाल कारागार पुनरावेदक
कार्यालयमा नवलपरासीमा थुनामा रहेको राजेन्द्र बि.क. भन्ने तुलबहादुर प्रतिवादी
सुनार१

विरुद्ध

शिव बि.क. (सुनार) को जाहेरीले वादी नेपाल सरकार१ प्रत्यर्थी
वादी

शुरू तहमा फैसला गर्ने :-मा.न्या. श्री महम्मद जुनैद आजाद
नवलपरासी जिल्ला अदालत।

पुनरावेदन तहमा फैसला गर्ने :- मा.न्या. श्री ईश्वरप्रसाद खतिवडा
मा.न्या. श्री बाबुराम रेग्मी
पुनरावेदन अदालत, बुटवल।

फैसला मिति :-२०७०।२।१९

पुनरावेदन अदालत बुटवलको फैसलाउपर न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा ९ (१)
बमोजिम यस अदालतमा पुनरावेदन पर्न आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवम् ठहर यस
प्रकार छ :-

घटनास्थलमा कुलवीर वि.क को उत्तानो अवस्थामा मृतक लाश फेला परेको उक्त लाशदेखि ५ फिट उत्तर गहुँको खेतमा बाँसको बीड भएको बञ्चरो रहेको सो बञ्चरोको फलाम र बिडमा रगत लागेको मृतक लाशको नाकबाट रगत निस्केको घाँटीको पछाडि गर्धनका भागमा ३ इन्च लम्बाई १ इन्च चौडाई २ इन्च गहिराईको काटेको घाउ रहेको भन्नेसमेत बेहोरो घटनास्थल तथा लाशजाँच प्रकृति मुचुल्का।

मिति २०६८।१०।२४ गते जाहेरवाला शिव सुनारको बाबु कुलवीर सुनारले हैण्डपाइप चलाउने क्रममा पाइपको किल्ला फुत्किई भुँइमा झरेपछि निजको छोरा राजेन्द्र वि.क. भन्ने तुलबहादुर सुनारले पाइपको किल्ला भुईँमा किन झारिस् भनी बादबिवाद भै कुलवीर सुनार भैरहवातर्फ जान्छु भनी गहुँको खेततर्फ जाने क्रममा एक्कासी राजेन्द्र वि.क. भन्ने तुलबहादुर सुनारले बञ्चरो निकाली हातमा लिएर दौडिदै आई खेतको आलीमा हिड्दै गरेका कुलवीर वि.क.को कञ्चट, टाउकोसमेतमा गरी ४ स्थानमा बञ्चरोले प्रहार गर्दा कुलवीर सुनारको घटनास्थलमा नै मृत्यु भएकोले निज तुलबहादुर सुनारलाई पक्राउ गरी कानूनबमोजिम कारवाही गरिपाउँ भन्नेसमेत बेहोराको शिव वि.क. (सुनार) ले दिएको जाहेरी दर्खास्त।

राजेन्द्र भन्ने तुलबहादुर सुनारको शरीर खानतलासी गर्दा निजले लगाएको पहेलो रंगको टी-सर्ट र जिन्स पाइन्टमा रगतको छिर्का लागेको जस्तो टाटाहरू देखिएको हुँदा उक्त टी-सर्ट र पाइन्ट प्रहरीले बरामद गरेको हो भन्नेसमेत बेहोराको खानतलासी बरामदी मुचुल्का।

मृतक कुलवीर वि.क. सुनारको रक्त समुह AB Negative भएको र निजको मृत्यु टाउकोको चोटको कारण भएको हो भन्नेसमेत बेहोराको शव परीक्षण प्रतिवेदन।

मेरो बुबा कुलवीर सुनार सधै रक्सी सेवन गरी घरमा आई घर परिवारलाई गाली गलौज गर्ने गरेको हुँदा हामीहरूले जतिसुकै सम्झाउँदा नमानी घरमा झैझगडा अशान्ती गर्ने गरेका थिए। मिति २०६८।१०।२४ गते बिहान पनि बुबाले घरमा रहेको हैण्डपाइपको किल्ली फाली दिएकाले निजसँग मेरो विवाद भएपछि घर छाडी पश्चिमतर्फ गई रहेको अवस्थामा मैले घरमा रहेको बञ्चरो लिई गई पछाडिबाट बुबाको टाउको, गर्धन र कन्चटसमेतको भागमा सोही बञ्चरोले प्रहार गरी हत्या गरेको हुँ भन्ने बेहोराको प्रतिवादी राजेन्द्र वि.क. भन्ने तुलबहादुर सुनारले अधिकारप्राप्त अधिकारसमक्ष गरेको बयान।

कुलवीर सुनारले रक्सी सेवन गरी सधै जस्तो घर परिवारमा गाली गलौज र कुटपीटसमेत गर्ने गर्दथे। मिति २०६८।१०।२४ गते निजले हैण्डपाइपको किल्ली फाली

दिएकोले बाबु र छोरा तुलबहादुर बीच झगडा भएको कारण तुलबहादुर बञ्चरोले निज कुलवीर सुनारको टाउको, कञ्चट र गर्धनसमेतको भागमा प्रहार गरी मारेका हुन्। निज अपराधी भएको कानूनबमोजिम कडा कारवाही हुनुपर्दछ भन्ने समेत बेहोराको केशबहादुर गुरूडसमेतले बकि लेखाई दिएको एकै मिलान बेहोराको बस्तुस्थिति मुचुल्का।

मिति २०६८।१०।२४ गते बिहान बुबाले घरमा रहेको हैण्डपाइपको किल्ली फाली दिएकोले निजसँग भाई तुलबहादुर सुनारको झगडा परेको थियो। अचानक तुलबहादुर घरबाट बञ्चरो लिई झोक्कदै बाहिर निस्केको देखेर म पनि पछि पछि लागेर गएको थिए। निजले बुबालाई बञ्चरोले प्रहार गर्न लाग्दा निजको हातबाट मैले बञ्चरो खोसी फालेकी थिए। अब त केही गर्दैन होला भनी घरतर्फ फर्किने बेलामा तुलबहादुर सुनारले मलाई झुक्याई अचानक बञ्चरो उठाई बुबालाई पछाडिबाट टाउको गर्धन र कन्चट समेतको भागमा बञ्चरोले प्रहार गर्दा बुबा कुलवीर सुनारको घटनास्थलमा नै मृत्यु भएको हो भन्ने बेहोराको मृतक कुलवीर वि.क. (सुनार) को छोरी सुमित्रा वि.क. ले गरी दिएको घटना विवरण कागज।

प्रतिवादी तुलबहादुर वि.क. एकलैले हैण्डपाइपको काटी खसालेको निहुँमा आफ्नै बाबु कुलवीर वि.क. लाई बञ्चरो प्रहार गरी हत्या गरेको कुरा सप्रमाण पुष्टि एवं समर्थित हुन आएकोले प्रतिवादी राजेन्द्र भन्ने तुलबहादुर वि.क. (सुनार) को सो कार्य मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धीको महलको १ र १३(१) अन्तर्गतको कसुरभिन्न पर्ने हुँदा निज प्रतिवादीलाई सोही मलको १३(१) नं. बमोजिम सजाय गरिपाउँ भन्नेसमेत बेहोराको अभियोग माग दावी।

जाहेरी बेहोरा सुनी पाएँ। उक्त मिति २०६८।१०।२४ गतेका दिन बिहानदेखि बाबु कुलवीर सुनारले मादक पदार्थ सेवन गरी बस्नु भएको थियो। त्यसै बीच घरमा रहेको हैण्डपाइप चलाउने क्रममा हैण्डपाइपको किला भुईँमा झरेपछि विवाद भएको थियो। बाबुसँग सो भन्दा पहिले पनि कहिले काहीँ झगडा विवाद हुने गर्दथ्यो तर मैले हात छाड्ने काम गरेको थिइन। उक्त दिन हैण्डपाइपको किला खेततिर फालि दिए। म खोज्न जाँदा फेला पारिन। उहाँले पनि कहाँ कता फालेको बताउनु भएन। उल्टै मलाई गाली गर्नुभयो। त्यसपछि मलाई रीस उठेकाले घरमा रहेको बञ्चरो ल्याई सोही बञ्चरोले सामान्य हानेको थिए। शरीरको कुन भागमा हाने भन्ने मलाई याद भएन। उहाँको मृत्यु नै होला भन्ने गरी हानेको होइन। उहाँले बिहानदेखि मादक पदार्थ सेवन गरेको कारण मृत्यु भएको होला। मैले अभियोग दावी

बमोजिमको कसुर गरेको नहुँदा सजाय हुनुपर्ने होइन भन्ने समेत बेहोराको प्रतिवादी राजेन्द्र भन्ने तुलबहादुर सुनारले शुरू अदालतसमक्ष गरेको बयान।

मिति २०६८।११।२१ को आदेशले निज प्रतिवादी पूर्पक्षको लागि थुनामा रहेका।

बाबुले धाराको किल्ला फाली दिएको विषयलाई लिएर मिति २०६८।१०।२४ गतेका दिन बाबु कुलवीर सुनारलाई भाई तुलबहादुर बञ्चरो प्रहार गरी मारेका हुन्। भाईले तीन पटक प्रहार गरी सक्दा म त्यहाँ पुगी भाईलाई धकेली दिएपछि उसले हान्न छोडेको हो भन्नेसमेत बेहोराको वादी पक्षका साक्षी मौकामा बुझिएकी सुमित्रा वि.क. ले शुरू अदालतसमक्ष उपस्थित भै गरेको बकपत्र।

प्रतिवादी कुलवीर सुनारलाई बञ्चरोले हानी मारेको भन्ने हल्ला खल्ला भएकोले निजको घरमा पुग्दा बञ्चरो प्रहार गरी ढलाई मारी सकेको अवस्थामा थियो। पहिले पहिले पनि यी बाबु छोरा बीच झै झगडा हुने गर्दथ्यो भन्नेसमेत बेहोराको वादी पक्षका साक्षी वस्तुस्थिति मुचुल्काका केशबहादुर गुरुङले शुरू अदालतसमक्ष उपस्थित भै गरेको बकपत्र।

मृतक कुलवीर वि.क. (सुनार) प्रतिवादी बाबु भएको ज्यान लिनु पर्नेसम्मको इवीलाग नभएको आवेशमा आई रिस थाप्न नसकी प्रहार गरेको कारण पीडितको मृत्यु भएको र प्रतिवादीले अदालतसमक्ष वारदातको प्रकृति र तथ्य साँचो रूपमा व्यक्त गरेको समेतको स्थितिले यी प्रतिवादी तुलबहादुर सुनारलाई अभियोग दावीबमोजिम कसूरमा सजाय गर्नु न्यायोचित हुने भएन। अतः निजलाई मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धीको महलको १४ नं. बमोजिम कैद वर्ष १०(दश) हुने ठहर्छ भन्नेसमेत बेहोराको शुरू नवलपरासी जिल्ला अदालतको मिति २०६९।३।११।२ को फैसला।

उक्त फैसलामा चित्त बुझेन। प्रतिवादीले मृतकको गर्धन, कन्चट र टाउकोमा पछाडिको भागमा बञ्चरोले प्रहार गरेको चोटको कारण मृत्यु भएको तथ्य शव परीक्षण प्रतिवेदन लगायत प्रतिवादीको अदालत समक्षको बयान समेतबाट पुष्टि भएको छ। मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धीको महलको १४ नं. मा जोखिकी हतियारले हानेको वा विष खुवाएकामा बाहेक अन्य साधारण लाठा, ढुंगा, लात, मुक्का इत्यादिले हान्दा ज्यान मर्न गएमा मात्र १४ नं. आकर्षित हुने अवस्था भएबाट जोखिमी हतियार बञ्चरोले पटक पटक प्रहार गरी ज्यान मारेको स्थितिमा आकर्षित हुनै नसक्ने नम्बर प्रयोग गरी फैसला त्रुटीपूर्ण हुँदा बदर गरी अभियोग दावीबमोजिम सजाय गरी पाउँ भन्ने समेत बेहोराको वादी नेपाल सरकारको पुनरावेदनपत्र।

यसमा जोखिमी हतियारले हानेको बाहेक लाठा ढुंगा इत्यादिले हान्दा ज्यान मरेमा मात्र ज्यान सम्बन्धीको महलको १४ नं. बमोजिम सजाय हुनेमा बञ्चरोको प्रहारबाट मृतकको मृत्यु भएकोमा लाग्दै नलाग्ने नं. को प्रयोग गरी सुरू नवलपरासी जिल्ला अदालतबाट मिति २०६९।३।११ मा भएको फैसला फरक पर्न सक्ने देखिँदा छलफलको लागि अ.बं. २०२ नं. तथा पुनरावेदन अदालत नियमावली, २०४८ को नियम ४७ बमोजिम प्रत्यर्थी झिकाई आए वा सोको अवधि व्यतित भएपछि नियमानुसार गरी पेस गर्नु भन्ने यस अदालतको मिति २०६९।१२।२५ को आदेश।

मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १४ नं. आकर्षित हुनलाई ज्यान लिनुपर्ने सम्मको इवी पनि रहेनछ लुकी चोरीकन हानेको पनि रहेनछ, उसै मौकामा उठेको कुरामा रीस थाम्न नसकी जोखिमी हतियारले हानेको वा विष खुवाएकोमा बाहेक साधारण लाठा, ढुंगा, लात, मुक्का इत्यादी हान्दा सोही चोट पीरले ऐनका म्याद भित्र ज्यान मरेमा दश वर्ष कैद गर्नुपर्छ भन्ने व्यवस्था भएको पाइन्छ। प्रस्तुत मुद्दामा प्रतिवादी राजेन्द्र बि.क. भन्ने तुलबहादुर सुनारले कुलवीर बि.क. लाई भन्ने तुलबहादुर सुनारले कुलवीर बि.क. लाई बञ्चरोले टाउको जस्तो संवेदनशील अंगमा प्रहार गरी कुलवीरको मृत्यु भएको देखिन्छ। वारदातको प्रकृति हेर्दा प्रस्तुत कसुरमा मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३ नं. को देहाय १ आकर्षित हुने देखियो। प्रतिवादीलाई ज्यान सम्बन्धी महलको १४ नं. अनुसारको कसुर ठहर गरेको सुरू नवलपरासी जिल्ला अदालतको मिति २०६९।३।११ को फैसला केही उल्टी भई प्रतिवादी राजेन्द्र बि.क. भन्ने तुलबहादुर सुनारलाई मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३ नं. को देहाय १ बमोजिम सर्वश्वसहित जन्म कैद हुने ठहर्छ। प्रतिवादीको उमेर, बाबुले मादक पदार्थ सेवन गरी अशिलल शब्दमा सामान्य कारणबाट प्रहार भई ज्यान लिनुपर्ने सम्मको पूर्व रीसइवी नभएको अवस्था देखिँदा प्रतिवादी राजेन्द्र भन्ने तुलबहादुर सुनारलाई मुलुकी ऐन, अ.बं. १८८ नं. बमोजिम १५ वर्ष कैदको सजाय हुने राय व्यक्त गरिएको छ भन्ने पुनरावेदन अदालत बुटवलको मिति २०७०।२।१९ को फैसला।

पुनरावेदन अदालतको उक्त फैसलामा चित्त बुझेन मिति २०६८।१०।२४ गते पिता कुलवीरले बिहानै देखि मादक पदार्थ सेवन गरी घरमा हल्ला गर्नु भएको र हैण्डपाइपको किल्ला फुत्की खेतमा हराएकोमा खोजी गर्दा तत्काल फेला नपरेपछि पिताले अशिलल शब्द प्रयोग गरी गाली गर्नुभयो। उक्त गाली सहन नसकी तत्काल उठेको रीस थाम्न नसकी

बञ्चरोले प्रहार गर्दा दुर्घटना हुन गएको हो। उक्त कुरा मैले बयानका क्रममा व्यक्त गरेको छु। पितालाई मार्ने मनसाय, योजना र मार्नुपर्ने सम्मको इवीलाग केही थिएन। पिताले मादक पदार्थ सेवन गर्नु नहुने र निजले आफ्नो कर्तव्य पुरा नगरेको अवस्थामा घटेको घटना मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको ५ नं. को परिभाषा भित्रको रहेको प्रष्ट देखिन्छ। पुनरावेदन अदालतले मिसिल संलग्न प्रमाणहरूको समूचित मूल्याङ्कन नगरी मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३(१) नं. बमोजिम सजाय गरी अ.बं. १८८ नं. अनुसार ५ वर्ष कैद सजाय हुने ठहर्‍याएको पुनरावेदन अदालतको त्रुटिपूर्ण फैसला उल्टी गरी न्याय पाउँ भन्ने प्रतिवादी राजेन्द्र बि.क. भन्ने तुलबहादुर सुनारको यस अदालतमा परेको पुनरावेदन पत्र।

नियमबमोजिम पेसी सूचिमा चढी निर्णयार्थ यस इजसमक्ष पेस भएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक प्रतिवादीका तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता द्वय श्री तीर्थराज खतिवडा र श्री भोजराज आचार्यले यी प्रतिवादी राजेन्द्र बि.क. भन्ने तुलबहादुर सुनुवारले निजका पितालाई मार्ने मनसाय, मार्नु पर्नेसम्मको इवीलाग र योजना बनाएका थिएनन्। हैण्डपाइपको किल्ला भुईँमा झरेको निहुमा बाबुले गोली गलौज गरेकाले तत्काल उठेको रीस थाम्न नसकी बञ्चरोले प्रहार गर्दा कुलवीरको मृत्यु भएकोले प्रस्तुत कसुरमा मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको ५ नं. आकर्षित हुनेमा, आकर्षित हुनै नसक्ने मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३(१) नं. बमोजिम सजाय गरेको त्रुटिपूर्ण फैसला उल्टी गर्न अ.बं.२०२ नं. बमोजिम प्रत्यर्थी झिकाई भनी बहस गर्नु भयो।

उपर्युक्तबमोजिम विद्वान् कानून व्यवसायीहरूको बहस सुनी पुनरावेदन अदालतको फैसला मिलेको छ, छैन, पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो, होइन सो सम्बन्धमा निर्णय गर्नुपर्ने देखियो।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा हैण्डपाइपको किल्ला फुत्की खेतमा हराएकोमा खोजी गर्ने क्रममा पिताले अश्लिल शब्द प्रयोग गरी गाली गलौज गर्दा तत्काल रीस उठी उठेका सो रीस थाम्न नसकी बञ्चरोले प्रहार गर्दा पिता कुलवीर सुनारको मृत्यु भएकाले प्रस्तुत कसुर मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको ५ नं. अनुसारको भवितव्य अन्तर्गत पर्दछ। आकर्षित हुनै नसक्ने मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १ नं. विपरीत १३(१) नं. बमोजिम सजाय गरी पाउँ भन्ने प्रतिवादीको पुनरावेदन जिकिर रहेको देखियो।

मिति २०६८।१०।२४ मा प्रतिवादी राजेन्द्र बि.क. भन्ने तुलबहादुर सुनारले पाइपको किल्लामा विषयमा बादबिवाद भई प्रतिवादीले पिता कुलवीरलाई कञ्चट, गर्धन र टाउको

समेतमा प्रहार गरी कर्तव्य गरी हत्या गरेकाले कारवाही गरी सजाय गरी पाउँ भन्ने प्रतिवादी उपरको किटानी जाहेरीका आधारमा अनुसन्धान भई सङ्कलित सबुद प्रमाणका आधारमा प्रतिवादीले मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १ नं. विपरीत १३(१) नं. अन्तर्गतको कसुर अपराध गरेकोले ऐ. महलको १३(१) नं. बमोजिम सजाय गरी पाउँ भन्ने प्रतिवादी उपरको अभियोग दावी रहेको देखिन्छ। प्रतिवादी राजेन्द्र वि.क. भन्ने तुलबहादुर सुनारले अदालतमा बयान गर्दा हैण्डपाइपको किलाको विषयमा विवाद हुँदा पितालाई बञ्चरोले सामान्य हानेको हो, पिताको मृत्यु मादक पदार्थ सेवन गरेका कारणले भएको होला भनी बयान गरेको देखिन्छ। प्रतिवादीले अधिकारप्राप्त अधिकारीसमक्ष मिति २०६८।१०।२४ गते बाबुले घरमा रहेको हैण्डपाइपको किल्लाको विवादमा अशिल शब्द प्रयोग गरी गाली गरेकाले तत्काल उठेको रीस थाम्न नसकी बञ्चरोले पछाडिबाट बाबुको गर्दन, टाउको र कञ्चटसमेतमा प्रहार गरेको हुँ। सोही बञ्चरोको प्रहारको चोटपीरले बाबुको मृत्यु भएको हो भनी आरोपित अभियोग दावीमा साविक रही बयान गरेको देखिन्छ। मृतकको शव परीक्षण प्रतिवेदन हेर्दा मृतक कुलवीर सुनारको मृत्यु टाउकोको चोटको कारणले भएको हो भन्ने उल्लेख भएको देखिन्छ। साथै मिति २०६८।१०।२४ गतेको घटनास्थल तथा लाश जाँच मुचुल्का हेर्दा मृतकको दाहिने कञ्चटमा ४.५x"१x"१ इञ्च काटेको घाउ रहेको टाउको पछाडिको भागमा ५"x१"x१ र ५x"१x"१ इञ्च काटेको भन्ने उल्लेख भएको पाइन्छ। मौकामा बुझिएका केशबहादुर गुरूड, बेलबहादुर गुरूड, वृषबहादुर गुरूडसमेतका व्यक्तिहरूले मिति २०६८।१०।२४ गते कुलवीरले हैण्डपाइपको किल्ला फालेको विषयमा विवाद उत्पन्न भई तुलबहादुर सुनारले बञ्चरोले बाबु कुलवीर सुनारले टाउको गर्दन र कञ्चटसमेतबाट प्रतिवादी राजेन्द्र वि.क. भन्ने तुलबहादुर सुनारले बाबु कुलवीर सुनारलाई कर्तव्य गरी हत्या गरेको देखियो।

अब पुनरावेदक प्रतिवादी पुनरावेदन जिकिर अनुसार उक्त कसुर अपराध मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको ५ नं. ले परिभाषित गरेको कसुर अपराध भित्र पर्छ पदैन भनी विचार गर्नुपर्ने देखियो। मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको ५ नं. हेर्दा “ज्यान लिने इविलाग वा मनसाय नभै कसैले आफुले गरेको कर्तव्यले मानिस मर्ला भन्ने जस्तो नदेखिएको कुनै काम कुरा गर्दा त्यसैद्वारा केही भई कुनै मानिस मर्न गएको भवितव्य ठहर्छ भन्ने प्रावधान रहेको देखिन्छ।

उक्त कानूनी प्रावधान अनुसार कुनै कसुर भवितव्य अपराध भवितव्य ठहर्छ ठहर हुनलाई ज्यान लिनुपर्ने इवी वा मनसाय नभई आफुले गरेको कुनै कामबाट मानिस मर्ला जस्तो नदेखिए पनि सोही काम गर्ने क्रममा केही भई मानिस मर्न गएको अवस्था मिसिल संलग्न प्रमाणहरूबाट देखिनु पर्दछ।

प्रस्तुत मुद्दामा मिति २०६८।१०।२४ गते हैण्डपाइपको किल्ला फुल्की झरेपछि सो किलाको विषयमा विवाद उत्पन्न भएको देखिन्छ। त्यस सन्दर्भमा बाबु कुलवीरले छोरालाई गाली गरेपछि छोरो प्रतिवादी राजेन्द्र वि.क. भन्ने तुलबहादुर सुनारले बञ्चरोले बाबु कुलबहादुरको टाउको, गर्दन र कञ्चटसमेतमा पटक पटक प्रहार भएको तथ्य घटनास्थल तथा शवजाँच प्रकृति मुचुल्काबाट देखिन्छ। बञ्चरो जस्तो धारिलो घातक जोखिमी हतियारले टाउको, गर्दन र कञ्चट जस्तो संवेदनशील र मर्मस्थलमा पटक पटक प्रहार गर्दा आफुले गरेको कर्तव्यले मानिस मर्ने देखिँदैन भन्न मिल्दैन। प्रतिवादीको उक्त कार्यबाट मानिस मर्नेसम्मको क्रिया भएको पुष्टी भएको हुँदा मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको ५ नं. प्रस्तुत मुद्दामा आर्कषित हुन सक्ने अवस्था देखिएन।

मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३(१) नं. हेर्दा “ धार भएको वा नभएको जोखिमी हतियार गैह्रले अनी, रोपी, घोची ज्यान मारेमा जति जना भई हतियार छाडेको छ, उतिजना ज्यानमारा ठहर्छन्। सर्वस्वसहित जन्म कैदको सजाय गर्नुपर्छ” भन्ने कानूनी प्रावधान रहेको देखिन्छ।

प्रस्तुत मुद्दामा प्रतिवादी राजेन्द्र वि.क.भन्ने तुलबहादुर सुनारले धारिलो जोखिमी हतियारले पिता कुलवीरको टाउको, गर्दन र कञ्चटमा प्रहार गरी हत्या गरेको देखिँदा निजलाई मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३(१) नं. बमोजिम सर्वश्व सहित जन्म कैदको सजाय हुने नै देखियो।

साथै प्रतिवादी राजेन्द्र वि.क. भन्ने तुलबहादुर सुनार र मृतक कुलवीर सुनार बाबुछोरा नाता रहेको र बाबूले मादक पदार्थ सेवन नगरी आफ्नो कर्तव्य पूरा गरून् भन्ने प्रतिवादीको इच्छा रहेको, प्रतिवादीको १८ नं. वर्षको उमेर, बाबूले मादक पदार्थ सेवन गरी अश्लिल शब्दमा गाली गरेको अवस्था र हैण्डपाइपको किल्ला फालेको सामान्य कारणबाट प्रतिवादीले प्रहार गरेको देखियो। मृतकलाई मार्ने प्रतिवादीको मनसाय, मार्नुपर्ने सम्मको पूर्व रीसइवी तथा पूर्व तयारी र योजना समेत नदेखिएको अवस्थामा ठहरेबमोजिम प्रतिवादीलाई सजाय गर्दा चर्को पर्ने

आधारमा प्रतिवादी राजेन्द्र वि.क. भन्ने तुलबहादुर सुनारलाई मुलुकी ऐन, अ.व. १८८ नं. बमोजिम १५ वर्ष कैद सजाय हुने गरी व्यक्त भएको रायसमेत मनासिव देखियो।

अतः माथि उल्लिखित आधार र कारणसमेतबाट प्रतिवादी राजेन्द्र भन्ने तुलबहादुर सुनारलाई मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १४ नं. को कसुर ठहर गरेको शुरू नवलपरासी जिल्ला अदालतको मिति २०६९।३।११ को फैसला केही गरी प्रतिवादीलाई ऐ. महलको १३(१) नं. बमोजिम सर्वस्वसहित जन्म कैद हुने ठहर्‍याई अ.ब.१८८ नं. बमोजिम १५ वर्ष कैद सजाय गर्ने गरी व्यक्त भएको पुनरावेदन अदालत बुटवलको मिति २०७०।२।१९ को फैसला मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। पुनरावेदक प्रतिवादीको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। फैसला भएको जनाउ थुनामा रहेका प्रतिवादीलाई गराई प्रस्तुत मुद्दाको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार बुझाई दिनु।

न्यायाधीश

उक्त रायमा म सहमत छु।

न्यायाधीश

इजलाश अधिकृत :- प्रेमप्रसाद न्यौपाने

कम्प्यूटर टाईप गर्ने :- मन्दिरा रानाभाट

इति सम्बत् २०७२ साल भाद्र महिना १५ गते रोज ३ शुभम्.....।